

Sygn. akt

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2012r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VI Pracy

W następującym składzie:

Przewodniczący SSO Aleksandra Hibner
 SSO Krzysztof Zaliwski
 SSO Przemysław Horak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2012r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa *T* *L*przeciwko *Sądowi Rejonowemu w Z*

na skutek apelacji powoda od wyroku Sadu Rejonowego w N

Wydziału

Pracy z dnia grudnia 2010r. , sygn. akt

o ustalenie i wynagrodzenie

postanawia :

przedstawić Trybunałowi konstytucyjnemu *pytanie prawne* co do zgodności art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku *o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U z 2009r. Nr 1 poz. 4):

- a) z art. 2 w związku z art. 7 i art. 186 ust. 1 Konstytucji RP;
- b) z art. 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP.

SSO Przemysław Horak

SSO Aleksandra Hibner

Na oryginalne właściwe podpisy

Zgodność z oryginałem zaświadczam

SSO Krzysztof Zaliwski

Poznań, dnia.....r.

Joanna Antecka
Antecka

st. sekretarz sądowy

Wyrokiem Sądu Rejonowego w N z dnia grudnia 2010r oddalono powództwo T L przeciwko pozwanemu -Sądowi Rejonowemu w Z o ustalenie, że od dnia .01.2009r. pełni urząd na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w Z , a nadto o zasądzenie od

pozwanego wyrównania wynagrodzenia. W uzasadnieniu wyroku sąd rejonowy wskazał, że powód został powołany na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w Z na podstawie art. 65 a ustawy z dnia 27.07.2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w ówczesnym brzmieniu. postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia .01.2009r. powód został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Rejonowym w Z . Nominację na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w Z powód odebrał osobiście z rąk Prezydenta RP w dniu .01.2009r. Sąd rejonowy wskazał, że ustawa z dnia 19.12.2008r. *o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U z 2009r. Nr 1 poz. 4) zniosła instytucję awansu poziomego sędziów i jej postanowienia nie budzą wątpliwości interpretacyjnych za wyjątkiem art. 4. Zgodnie z punktami 1 i 3 art. 4 tej ustawy, z dniem wejścia w życie ustawy (co nastąpiło z dniem 22.01.2009r.) sędziowie powołani na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym, stają się odpowiednio sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsca służbowe, zachowując prawo do wynagrodzenia nabyte na podstawie ustawy z dnia 29.06.2007r. o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 136 poz. 959). Sąd rejonowy wskazał, że wykładnia zawartej w art. 4 ustawy normy prawnej prowadzi do ustalenia jej treści w ten sposób, że obejmuje utratę awansu poziomego zarówno przez sędziów, którzy awans ten uzyskali do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19.12.2008r. (22.01.2009r.), jak i po dacie wejście w życie ustawy. W konsekwencji Sąd Rejonowy stwierdził, że *powód w dniu .01.2009r. uzyskał awans poziomy na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Rejonowym w Z , ale na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008r. tego samego dnia awans ten utracił.*

Sąd Rejonowy zaznaczył, iż rozstrzygając sprawę powziął wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. a wątpliwości te były tożsame z wątpliwościami wyrażonymi przez Prezydenta we wniosku z dnia 18.02.2010r. o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji RP i zarejestrowanym w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą K 7/10. Sąd I-ej instancji wskazał, że *poddał powodowi pod rozwagę możliwość zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 178 kpc na zgodny wniosek stron do czasu rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny wniosku Prezydenta z dnia 18.02.2010r., jednak powód sprzeciwił się zawieszeniu postępowania na zgodny wniosek stron. Ponadto, powód sprzeciwił się, wystąpieniu przez Sąd do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym na podstawie art. 193 Konstytucji RP uzasadniając sprzeciw twierdzeniem, że kwestię konstytucyjności przepisów ustawy z dnia 19.12.2008r. Sąd może ocenić we własnym zakresie , w związku z czym wobec kategorycznego sprzeciwu powoda w kwestii ewentualnego wystąpienia z pytaniem prawnym Sąd Rejonowy ostatecznie nie wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym na podstawie art. 193 Konstytucji RP (...) pomimo wątpliwości co do konstytucyjności art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r.*

W **apelacji** od powyższego wyroku **powód** podniósł , że w razie wątpliwości sądu, co do tego, czy przepis ustawy, który stanowi podstawę prawną rozpoznawanego stosunku prawnego, jest zgodny z Konstytucją, lub w razie przeświadczenia, że jest on niezgodny z Konstytucją, powinnością sądu jest wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego w trybie wskazanego przepisu art. 193 Konstytucji, a o potrzebie skorzystania z możliwości wynikającej z art. 193 Konstytucji decydują przy tym rzeczywiste wątpliwości sądu, a nie

wątpliwości podnoszone przez strony czy praktyczna doniosłość rozważanego problemu (zob. wyrok SN z dnia 29 lutego 2008 r., II CSK 463/07).

Powód zarzucił niekonstytucyjność art. 4 w/w ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2009r. Nr 1 poz. 4) uzasadniając to tym ,że :

- przyjęta przez Sąd I instancji wykładnia dotyczy fundamentalnych zagadnień ustrojowych Państwa Polskiego. Zgodnie z art. 7 i 8 Konstytucji sądy mają obowiązek prawny dokonywania wykładni norm prawnych w sposób prokonstytucyjny. Wykładnia Sądu I instancji jest sprzeczna z powołanymi na wstępie apelacji normami prawnymi będącymi normami ustrojowymi Rzeczypospolitej Polskiej.

- wykładnia Sądu I instancji stanowiłaby podstawę do ustalenia, że Sejm uchwalił przedmiotowy przepis art.4 ust.1 z założeniem, że rozpatrzenie przedmiotowych wniosków przez Krajową Radę Sądownictwa na podstawie art.2 ust.1pkt.2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (D.U.nr.100 poz.1082 z 2001r. z póź. zm.) i dokonaniu oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym i przekazanie przedmiotowych wniosków Prezydentowi RP oraz powoływanie przez Prezydenta RP w trybie art. 55§1 u.s.p. sędziów, jest postępowaniem fikcyjnym, prawnie bezskutecznym, zakończonym wręceniem przez Prezydenta prawnie bezskutecznych postanowień o powołaniu sędziów na stanowiska prawnie nie istniejące -sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym;

- gdyby przyjąć ,że art. 4 ust.1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. dotyczy wszystkich powołanych sędziów na stanowiska sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym- do dnia 22 stycznia 2009r. oraz do sędziów powołanych po tym terminie a także sędziów, którzy oczekują na powołanie, których Prezydent mianuje w przyszłości, to taka wykładnia byłaby sprzeczna z przepisami Konstytucji. Z art.180 Konstytucji wynikają gwarancje niezawisłości sędziowskiej w zakresie dotyczącym statusu sędziego. Wyrażają one zasadę stabilizacji urzędu sędziego. Szczegółowymi gwarancjami wynikającymi z tej zasady są: 1) zakaz pozbawienia sędziego sprawowanego urzędu; 2) zakaz zawieszenia sędziego w sprawowaniu urzędu; 3) zakaz przeniesienia sędziego do innej siedziby lub na inne stanowisko.

Wykładnia rozszerzająca zakres podmiotowy przedmiotowego przepisu art. 4 ust. 1, narusza zasadę art. 180 oraz art. 2 Konstytucji, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym.

- Narusza zasadę praw nabytych co do prawa sędziego do wynagrodzenia zgodnego ze stanowiskiem sędziego sądu okręgowego bądź ze stanowiskiem sędziego sądu apelacyjnego, narusza także art.178 ust.2 Konstytucji.

- Wykładnia Sądu w N narusza zasadę podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej poprzez uznanie, że rozpatrywanie wniosków o awans przez Krajową Radę Sądownictwa i wydanie aktów powołania przez Prezydenta miałyby mieć charakter fikcyjny, prawnie bezskuteczny, już w chwili wydania aktów o powołaniu i w dacie doręczenia sędziom przez Prezydenta przedmiotowych aktów.

Prezydent powołuje sędziów w oparciu o wydane akty urzędowe na podstawie art.144

ust.1, ust.3 pkt.17 Konstytucji ; Regulacja Sejmu nie ma prawa zmieniać treści wydanych przez Prezydenta aktów o powołaniu sędziego na stanowisko sędziowskie w trybie art.144 ust.1, ust.3 pkt.17 Konstytucji, gdyż przytoczony przepis Konstytucji nie uprawnia do zmiany wydanych przez Prezydenta aktów.

- Uchwalanie przez Sejm przepisu art. 4 ust 3 ,który w powiązaniu z art. 4 ust. 1 miałby być wykładany jako regulacja powodująca w dniu powołania na wyższe stanowisko pozbawienie tego stanowiska w tym samym dniu i **przeniesienie** na niższe-dotychczasowe stanowisko – wkracza w kompetencje innych organów państwa – Prezydenta i Krajowej Rady Sądownictwa.

- **Sprzeczność art.4 pkt.1 z artykułem 186 Konstytucji**, stanowiącym, że Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Zgodnie z art.126 Konstytucji Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej i gwarantem ciągłości władzy państwowej i czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji i wykonuje swoje zadania w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach. **Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony i sędziowie są nieusuwalni, przeniesienie na inne stanowisko wbrew woli sędziego może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie.**

- Wykładnia Sądu I instancji, że po 22 stycznia 2009 r. także z mocy prawa sędziowie są przeniesieni ze stanowisk sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i ze stanowiska sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym na mocy wykładni Sądu I instancji rozszerzającej zakres podmiotowy ustępu 1 art. 4 o sędziów powołanych po dniu 22 stycznia 2009 r.- **jest sprzeczna z przepisem art.180 Konstytucji.** Użycie przez ustawodawcę w art. 4 ust. 1 eufemistycznego określenia, że sędziowie „stają się „sędziami na stanowiskach sędziego sądu rejonowego i sędziami sądu okręgowego, jest równoznaczne z określeniem „przeniesienie na inne stanowisko” w rozumieniu art.180 ust.2 Konstytucji. Art.180 ust.2 Konstytucji zezwala na przeniesienie sędziego na inne stanowisko przy łącznym spełnieniu obydwu konstytucyjnych przesłanek: na podstawie orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie, koniunkcja „i” wskazuje, że **muszą być spełnione obydwie przesłanki z art.180 ust.2 Konstytucji, w innych wypadkach sędziowie są nieusuwalni.**

- art. 179 Konstytucji nie ustanawia możliwości powoływania sędziów przez Prezydenta na stanowiska sędziowskie prawnie nie istniejące, powoływania, które byłoby bezskuteczne w chwili wydawania przez Prezydenta aktów o powołaniu i prawnie bezskutecznego doręczania przez Prezydenta mianowanym sędziom aktu powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym lub sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym.

- wyinterpretowana (przez sąd rejonowy) norma prawna niewątpliwie narusza konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych. Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 czerwca 2003 r. (K 52/02) wspomniana zasada obejmuje sytuacje, w których regulacja jest źródłem praw podmiotowych, ewentualnie ekspektatywy tych praw i oznacza zakaz arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych nabytych przez jednostkę na podstawie dotychczas obowiązujących regulacji.

W konkluzji powód wykazał, że przyjęte przez ustawodawcę rozwiązanie zawarte

w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. budzi wątpliwości co do zgodności z art. 178 ust. 2 Konstytucji z powodu arbitralnego oddziaływania na status sędziego, które osłabia stabilność stanowisk sędziowskich – chronioną normami zawartymi w art. 179 i 180 Konstytucji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

I

Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 136, poz. 959) wprowadziła instytucję awansu poziomego sędziów. Art. 1 pkt 18 w/w ustawy dodano do ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych art. 55 § 2a stanowiący, że sędziowie sądów powszechnych mogą być powoływani także na stanowiska: sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym oraz sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym. Art. 1 pkt 24 powyższej ustawy dodano art. 63a, w myśl którego na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym może być powołany sędzia sądu rejonowego, który pełnił służbę na zajmowanym stanowisku co najmniej piętnaście lat i po osiągnięciu drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego nie był ukarany karą dyscyplinarną ani nie otrzymał wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, ani nie miał zwróconej uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4 oraz art. 64a, który stanowił, że na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym może być powołany sędzia sądu okręgowego, który pełnił służbę na zajmowanym stanowisku co najmniej piętnaście lat i po osiągnięciu drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego nie był ukarany karą dyscyplinarną ani nie otrzymał wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, ani nie miał zwróconej uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4. Dodano też art. 65b, który w § 4 stanowił, że stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym jest równorzędne pod względem wynagrodzenia ze stanowiskiem sędziego sądu okręgowego, a stanowisko sędziego apelacyjnego w sądzie okręgowym - ze stanowiskiem sędziego sądu apelacyjnego. Do wynagrodzeń tych sędziów stosowało się przepisy art. 91 § 1a, 3 i 4. Powyższe oznaczało, że sędzia awansowany na podstawie w/w przepisów uzyskiwał prawo do wynagrodzenia wedle stawki podstawowej sędziego odpowiednio sądu okręgowego i apelacyjnego oraz po odpowiednim stażu na stanowisku wynikającym z awansu miał prawo do pierwszej i drugiej stawki awansowej. Instytucja awansu poziomego sędziów polega na możliwości awansowania sędziów sądów rejonowych i sędziów sądów okręgowych odpowiednio na stanowiska sędziów sądów okręgowych w sądach rejonowych i sędziów sądów apelacyjnych i jej celem było podniesienie prestiżu zawodowego oraz wynagrodzenia sędziów o długim i nienagannym stażu pracy, a więc służyła wzmocnieniu pozycji zawodowej oraz zatrzymaniu w zawodzie sędziego doświadczonych i nienagannie pracujących sędziów. Jednocześnie realizowała zawartą w art. 178 ust. 2 Konstytucji regulację, zgodnie z którą sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenia odpowiadające godności urzędu i zakresowi obowiązków, tak by dostosować wynagrodzenia sędziowskie w/w sędziów do rzeczywistej sytuacji zawodowej sędziów o wieloletnim stażu pracy w zawodzie sędziego.

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009r Nr. 1 poz. 4) obowiązująca od dnia 22 stycznia 2009 r. zawiera regulację zgodnie z którą z dniem wejścia w życie tej ustawy sędziowie powołani na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym stali się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce

służbowe, zachowując prawo do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (art. 4 pkt 1). Przepis intertemporalny ustawy zawarty w art. 4 pkt 3 stanowi, że wnioski złożone w trybie art. 65a przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu na podstawie przepisów dotychczasowych. Niezależnie od wykładni tego przepisu dokonanej w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w N oraz w innych sprawach przez Sąd Najwyższy (w wyroku z dnia 12 maja 2011 r. II BP 23/10 w LEX nr 863954 oraz uchwale z dnia 15 września 2011 r. II PZP 2/11 w LEX nr 951244, Biul.SN 2011/9/23) w ocenie Sądu Okręgowego w Poznaniu zachodzi uzasadnione zastrzeżenie co do zgodności tego przepisu z Konstytucją.

Zgodnie z art. 193 Konstytucji każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Sąd rejonowy dokonując wykładni art.4 oraz rozstrzygając sprawę jak sam wskazał *powziął wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. a wątpliwości te były tożsame z wątpliwościami wyrażonymi przez Prezydenta we wniosku z dnia 18.02.2010r. o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji RP i zarejestrowanym w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą K 7/10* wskazując zarazem, że wydał wyrok pomimo wątpliwości co do konstytucyjności art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. Niezależnie od nieprawdziwego przedstawiania przez sąd rejonowy oświadczeń powoda w kwestii rzekomego *sprzeciwiania się powoda wystąpieniu przez Sąd do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym*, stwierdzić należy, że zwracanie w rozważaniach prawnych przez sąd I-ej instancji uwag co do tego, że powód miałby się przeciwstawić *zawieszeniu postępowania na zgodny wniosek stron, czy wystąpieniu przez Sąd do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym* jest dla rozstrzygnięcia sprawy tj. oceny prawnej dochodzonych roszczeń całkowicie zbędne i czynienie takich uwag w rozważaniach prawnych jest bezprzedmiotowe dla takiej oceny, albowiem nie ma i nie może mieć na nią żadnego wpływu. Artykuł 193 Konstytucji stanowi podstawę przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego, gdy występują poważne wątpliwości co do zgodności przepisu prawa z ustawą zasadniczą (wyrok SN z 2010-01-27 II CSK 386/09), a zatem zasadnie powód wskazał, że w razie wątpliwości sądu, co do tego, czy przepis ustawy, który ma stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia jest zgodny z Konstytucją, lub w razie przeświadczenia, że jest on niezgodny z Konstytucją, obowiązkiem sądu jest wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego w trybie art. 193 Konstytucji, albowiem o potrzebie skorzystania z możliwości wynikającej z art. 193 Konstytucji decydują rzeczywiste wątpliwości sądu, a nie wątpliwości podnoszone przez strony czy praktyczna doniosłość rozważanego problemu (wyrok SN z dnia 29 lutego 2008 r., II CSK 463/07).

Sąd Okręgowy w Poznaniu jako sąd odwoławczy powziął w niniejszej sprawie wątpliwości co do zgodności z Konstytucją ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) z uwagi na niezgodność art. 4 pkt 1 i 3 z art. 178 ust. 2 Konstytucji, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji, z art. 2 w związku z art. 7 i art. 186 ust. 1 Konstytucji.

Wątpliwości te są zbieżne z przedstawionymi we wniosku Prezydenta z dnia 18.02.2010r. o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1

Konstytucji RP i zarejestrowanym w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą K 7/10. Podobnie Sąd Okręgowy w Poznaniu podziela stanowisko powoda przedstawione wyżej, dotyczące poruszonych przez kwestii, które świadczyć mają o niezgodności art. 4 w/w ustawy z Konstytucją. W związku z powyższym stanowiska tam zawarte Sąd Okręgowy w Poznaniu przyjmuje także jako własne i czyni integralną częścią niniejszego pytania. Poniżej zaś zostanie przedstawione uzupełnienie zastrzeżeń, które stanowią podstawę przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r z Konstytucją.

II

Zarzut niezgodności art. 4 z art. 2 w związku z art. 7 i art. 186 ust. 1 Konstytucji przez to, że został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania.

Uzasadnienie projektu ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) jak i zawarta w nim ocena skutków regulacji wskazują, że materii objętej projektowaną ustawą nie poddano ocenie czy jest zgodna z regulacjami zawartymi w Konstytucji (zob. Sejm RP VI kadencji Nr druku: 851). Taką ochronę – gwarancję w zakresie jednej z trzech w równorzędnych władz stanowi zgodnie z Konstytucją **Krajowa Rada Sądownictwa**, której ustawodawca nie wysłuchał przed uchwaleniem ustawy, której dotyczy niniejsze pytanie prawne. Dla podkreślenia wielkiej istoty i rangi tego zagadnienia przytoczyć trzeba stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone już w przeszłości co do naruszenia w ten sposób właściwego trybu legislacyjnego przy uchwalaniu zmian w ustawie *Prawo o ustroju sądów powszechnych*. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2007-11-28, K 39/07 (Opubl: Monitor Prawniczy rok 2007, Nr 24, str. 1338) wskazano :

- w dotychczasowym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny kilkakrotnie badał dochowanie procedur opiniodawczych. W sprawie o sygn. K 3/98 (wyrok z 24 czerwca 1998 r., OTK ZU nr 6/1998, poz. 52) - chodziło o **zaniechanie stosownych konsultacji z Krajową Radą Sądownictwa**. W tej właśnie sprawie, dotyczącej statusu sędziowskiego, zaniechanie konsultacji z KRS doprowadziło do stwierdzenia niekonstytucyjności trybu uchwalenia ustawy. W sprawie o sygn. K. 3/98 Trybunał stwierdził jednak, że KRS nie miała możliwości przedyskutowania zmian i podjęcia stosownej uchwały, z uwagi na zbyt krótki czas, w jakim mogłoby nastąpić zwołanie Rady w celu podjęcia formalnej uchwały i przygotowania opinii zaaprobowanej w takiej uchwale. Przyczyną stwierdzenia niekonstytucyjności na tle sprawy o sygn. K. 3/98 nie były więc uchybienia w stadium procesu legislacyjnego, w jakim pojawiła się poprawka (drugie czytanie). **Chodziło o brak stworzenia warunków do wyrażenia opinii przez KRS, co uznano za istotne uchybienie z uwagi na pozycję konstytucyjną tego ciała**. Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu o sygn. K 3/98 (podjętym w pełnym składzie) wypowiedział pogląd co do przyczyn, jakie zadecydowały o uznaniu wadliwości trybu spowodowanej brakiem opinii KRS: "Po pierwsze, przed zakończeniem sejmowych prac ustawodawczych nie doszło do wyrażenia stanowiska KRS o art. 6 badanej ustawy, jako że nie doszło do zwołania posiedzenia Rady na ten temat; Sejm zresztą nie zwrócił się oficjalnie do Rady o wyrażenie stanowiska;

- Wprowadzenie ograniczeń dotyczących **norm gwarancyjnych** wymaga szczególnej pieczołowitości proceduralnej, **dobitniejszej jeszcze, jeśli chodzi o gwarancje instytucji znajdujących swe zasadnicze normowanie w Konstytucji**.

W powyższej sprawie TK wskazał, że istnieją materie, w których Konstytucja wyznacza ustawodawcy znacznie ciaśniejsze ramy jego regulacyjnej swobody podkreślając, że jeżeli zaś treścią ustawy miałyby być wprowadzenie do systemu prawa regulacji wkraczającej w dziedzinę traktowane przez Konstytucję jako szczególnie niedostępne dla ustawodawcy, to takiemu naruszeniu procedury można i należy przypisywać skutki poważniejsze niż w innych sytuacjach. Jak wskazano dalej **Trybunał Konstytucyjny jest zdania, że do wskazanych wyżej dziedzin należą też sprawy niezawisłości sędziów i niezależności sądów**, podkreślając, że regulacje ustawodawcze wkraczające w tę dziedzinę są dopuszczalne, ale tylko wyjątkowo, w niezbędnym zakresie i w celu ochrony powagi, autorytetu i odrębności trzeciej władzy, a skrupulatne przestrzeganie wszelkich reguł i wymagań proceduralnych ma tu więc znaczenie szczególne, bo traktować je należy jako jedną z gwarancji, aby ustawodawca nie posunął się za daleko. W ocenie Sądu Okręgowego regulacja zawarta w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) nie miała na celu ochrony powagi, autorytetu i odrębności trzeciej władzy, co wynika nie tylko z przedmiotu owej regulacji jak i treści uzasadnienia projektu tejże ustawy w której nie ma takiego uzasadnienia dla generalnego pozbawienia sędziów stanowiska do którego nabyli prawo i na które zostali powołani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 136, poz. 959).

Jak wskazał dalej Trybunał Konstytucyjny, jeśli ustawa dotyczy unormowania dotyczącego materii o bezpośrednim związku z zasadą niezawisłości sędziowskiej, to:

- otwarcie dodatkowych i nadzwyczajnych możliwości usunięcia sędziego z urzędu dotyka samego rdzenia zasady niezawisłości;
- regulacjom ustawowym, zmierzającym do usunięcia sędziego z urzędu, nawet jeśli ich dopuszczalność może znajdować podstawy konstytucyjne, Konstytucja stawia niezwykle wysokie wymagania i poddaje je szczególnie silnie zarysowanym ramom i ograniczeniom.

Omawiając źródła obligatoryjności zasięgnięcia opinii w procesie legislacyjnym w Sądzie Najwyższym i w Krajowej Radzie Sądownictwa, Trybunał podkreślił, że:

- nowa regulacja sytuacji prawnej sędziego (...) bez wątplenia zalicza się do materii objętej obligatoryjnością uczestnictwa zarówno SN, jak i KRS w procesie legislacyjnym;
- Krajowa Rada Sądownictwa jako organ konstytucyjny "stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów" (art. 186 ust. 1 Konstytucji, określający ustrojową pozycję KRS). Emanacją tej ustrojowej pozycji jest wskazana expressis verbis zdolność inicjowania w takich sprawach abstrakcyjnej kontroli konstytucyjnej (art. 186 ust. 2 Konstytucji) ustaw dotykających niezależności sądów i niezawisłości sędziów;
- odmówienie zatem KRS w tym zakresie kompetencji opiniotwórczych ratione materiae jest nie do pomyślenia w sytuacji, gdy idzie o organ, który w samej Konstytucji jest powołany do "stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów".

Powyższa ocena doniosłości konsultacji z konstytucyjnym organem jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa oraz skutków jej braku doprowadziła Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 3/98 (wyrok z 24 czerwca 1998 r., OTK ZU nr 6/1998, poz. 52) do wniosku, że:

- zaniechanie zapytania KRS o opinię w tej sprawie przedstawia się (jeśli chodzi o organ, który dopuścił się zaniechania) jako zlekceważenie powinności konstytucyjnej. To zaś jakościowo jest cięższym uchybieniem w procedurze legislacyjnej. Jeżeli zatem

projekt legislacyjny dotyczy kwestii, o której mowa w art. 186 Konstytucji, to koniecznym elementem procedury legislacyjnej, i to koniecznym z uwagi na ujęcie Konstytucji, jest przedstawienie projektu Krajowej Radzie Sądownictwa;

- doszło do uchwalenia przepisu ustawowego o istotnym znaczeniu, w sposób, który nie pozwolił Krajowej Radzie Sądownictwa na realizację jej konstytucyjnych zadań, jakimi są, odpowiednio: stanie na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów oraz sprawowanie wymiaru sprawiedliwości poprzez nadzór nad działalnością sądów.

- a zakwestionowany przepis jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 7 i art. 186 ust. 1 Konstytucji przez to, że został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania.

Szczególnego podkreślenia wymaga, iż w w/w sprawie TK jednoznacznie wypowiedział się co do tego, że gwarantowana Konstytucją zasada niezawisłości sędziów obejmuje regulacje dotyczące sytuacji prawnej sędziego rozumianej jako :

a) nieusuwalność sędziego z zajmowanego przez niego stanowiska;

b) dopuszczalność usunięcia sędziego z urzędu, tylko wówczas jeśli znajduje to podstawy konstytucyjne.

(kwestie te są omówione szerzej przy przedstawieniu zarzutu naruszenia art. 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP).

Jak wskazał dalej TK zapewnienie niezależności sądów i niezawisłości sędziów - jest fundamentem funkcjonowania sądów niezależnych od innych władz i nieulegających ich choćby refleksowemu wpływowi (por. M. Duverger, Institutions politiques et droit constitutionnel, t. I. Les grands systemes politiques, Paris 1975, s. 176-187. W międzynarodowych standardach niezależności sądów i niezawisłości sędziów kładzie się nacisk na brak nie tylko rzeczywistego, lecz także choćby pozornego uzależniania sądów (sędziów) w ich działalności orzeczniczej od czynników innych niż tylko wymagania prawa (zob. w szczególności: Podstawowe zasady niezawisłości sądownictwa uchwalone przez ONZ (1985), Rekomendacja nr R (94) 12 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie niezawisłości, sprawności i roli sędziów, Europejska karta statusu sędziów z 1998).

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego *ocena, czy organ (sąd) rozstrzygający sprawę jest niezależny, jak tego wymaga art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: Konwencja; w art. 6 chodzi o prawo do rzetelnego procesu sądowego), powinna być dokonana w szczególności z uwzględnieniem sposobu powoływania jego członków.* Pojęcia **niezależności** i **niezawisłości** w aspekcie obiektywnym są ze sobą ściśle powiązane (zob. wyrok ETPC z 9 listopada 2006 r. w sprawie Sacilor-Lormines przeciwko Francji, sygn. 65411/01, pkt 60 i 62 uzasadnienia; wyrok ETPC z 6 września 2005 r. w sprawie Salov przeciwko Ukrainie, sygn. 65518/01, pkt 81 i 82 uzasadnienia) podkreślił dalej Trybunał Konstytucyjny.

Już w tym miejscu Sąd Okręgowy w Poznaniu podkreśla, że TK poruszył tu ze wszech miar ważny aspekt jednego z elementów niezawisłości jakim jest niezależność w zakresie niemożności pozbawienia sędziego stanowiska (nieusuwalność sędziego) określona przez TK jako *szczególnie niedostępna dla ustawodawcy*, którego wyrazem jest zawarta w Konstytucji gwarancja wskazująca, że :

a) sędziego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej niezależnie od władzy ustawodawczej czy wykonawczej (art. 144 ust 3 pkt.17 w zw. z pkt 2 Konstytucji)

b) sędziowie są nieusuwalni (art. 180 ust 1 Konstytucji) ;

- c) *przeniesienie sędziego na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie (art. 180 ust 2 Konstytucji).*

Powyższe omówiono z uwagi na okoliczność, że uzasadnienie projektu ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) świadczy o tym, że zawartej w nim regulacji ustawodawca :

- nie poddawał ocenie zgodności z Konstytucją ;
- jak i zaniechał zapytania KRS o opinię dotyczącą *nowej regulacji sytuacji prawnej sędziego* , która jak to wskazał TK *bez wątpienia zalicza się do materii objętej obligatoryjnością uczestnictwa zarówno SN, jak i KRS w procesie legislacyjnym.*

Zauważyć przy okazji należy, że nawet próba wcześniejszego uchwalenia ustawy o tej samej materii także nie była konsultowana o czym świadczy stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie *ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw* uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 października 2008 roku (druk sejmowy 851) z dnia 9 października 2008 r. w którym Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że *rozpoczęte postępowania w sprawie tzw. awansu poziomego winny zostać dokończone albowiem wymaga tego zasada demokratycznego państwa prawnego, z której wynika reguła stanowienia prawa w sposób budujący w obywatelu zaufanie do państwa. Wymóg tworzenia norm prawnych stabilnych i pewnych stanowi o konieczności, w razie zmiany prawa, formułowania odpowiednich przepisów przejściowych tak, aby ewentualna ingerencja w maksymalnie ukształtowane ekspektatywy nabycia praw nie spotkała się z zarzutem niekonstytucyjności. Zdaniem Rady uchwalony przez Sejm art. 4 ustawy nowelizującej Prawo o ustroju sądów powszechnych nie wypełnia tych podstawowych wymogów. Krajowa Rada Sądownictwa zauważa także, że na skutek uchwalenia przez Sejm poselskiego projektu zmiany ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 851), bez uprzedniego uzyskania opinii Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie poddanemu głosowaniu art. 4 w/w ustawy, doszło do powstania uchybienia, które stanowić może podstawę do podważenia przez Trybunał Konstytucyjny prawidłowości procesu legislacyjnego* (K.Sędz. Nr 10, poz. 3).

III

Zarzut niezgodności art. 4 z art. 7, 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP.

Jedną z zawartej w Konstytucji gwarancji niezawisłości sędziowskiej jest gwarantowana w niej nieusuwalność sędziego z zajmowanego stanowiska za wyjątkiem sytuacji ściśle enumeratywnie wymienionych w art. 180 Konstytucji. Art. 180 ust. 2 Konstytucji stanowi że *złożenie sędziego z urzędu, zawieszenie w urzędowaniu, przeniesienie do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie.*

Na szczególne znaczenie wskazanej wyżej gwarancji nie pozwalającej żadnej z innych władz czy to wykonawczej czy ustawodawczej , na naruszanie owej gwarancji trójpodziału władz (równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej) .o której mowa w art. 10 Konstytucji wielokrotnie wskazywał w swoich orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny. W wyroku z 2009-01-15, K 45/07 (Opubl: Dziennik Ustaw rok 2009, Nr 9, poz. 57, str. 1115) Trybunał Konstytucyjny wskazał, że *żadna władza nie może ingerować w sprawę struktury, składu lub działania władzy*

sądowniczej, chyba że wyjątki dotyczą wypadków określonych w Konstytucji podkreślając, że zgodnie z art. 10 Konstytucji "ustrój Rzeczypospolitej Polskiej" opiera się na podziale, ale i na równowadze władzy (ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej). Rozwinięciem tego przepisu jest art. 173 Konstytucji, który stwierdza, że: "Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz" (por. wyrok TK z 21 października 1998 r., sygn. K. 24/98, OTK ZU nr 6/1998, poz. 97). Szczególną tego przykładem jest zawarta już w Konstytucja regulacja co do powoływania jak i odbierania sędziemu stanowiska.

W tym miejscu Sąd Okręgowy podkreśla, że omawiana poniżej ,a zawarta konkretnie i enumeratywnie w Konstytucji regulacja dotyczy tylko pozbawienia stanowiska *sędziego* , natomiast **Konstytucja nie uprawnia żadnej władzy** (także sądowej) **do generalnego-zespołowego pozbawiania stanowisk określonej grupie sędziów** powołanych na zajmowane przez nich stanowiska zgodnie z Konstytucją przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Gdyby dopuścić możliwość dokonywania przez władzę ustawodawczą :

a) *odbierania stanowisk sędziowskich* ;

b) *oraz decydowania o tym jakie stanowisko mają zajmować* (po wcześniejszym pozbawieniu ich dotychczas zajmowanego stanowiska na jakie zostali powołani przez Prezydenta RP);

(a więc tak jak to miało miejsce w przypadku kwestionowanej ustawy) , zawarte w Konstytucji gwarancje (art. 10, 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP) byłyby pustosłowiem co byłoby zatrważające zważywszy na tak ważną ,bo uregulowaną w Konstytucji zasadę równoważenia się władz, celem gwarantowania i poszanowania każdej z nich. Jeśli art. 180 ust. 2 Konstytucji stanowi ,*że, przeniesienie sędziego na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie*, to taka gwarancja nieusuwalności sędziego oznacza, że danego –konkretnego sędziego **może pozbawić stanowiska tylko orzeczenie sądu** w sytuacji **ściśle określonej w ustawie** (takie przypadki reguluje ustawa *Prawo o ustroju sądów powszechnych*).

W w/w wyroku z 2009-01-15, K. 45/07 Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że *art. 180 ust. 1 Konstytucji stanowi, że sędziowie są nieusuwalni; zgodnie z art. 180 ust. 2 złożenie sędziego z urzędu, zawieszenie w urzędowaniu, przeniesienie do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w wypadkach określonych w ustawie*. Tak więc słuszne jest stanowisko apelującego, że użycie w konstytucji koniunkcji „i” oznacza konieczność wystąpienia łącznie : *wystąpienia przypadku określonego w ustawie i orzeczenia sądu związanego z tym przypadkiem* w takim właśnie łącznym następstwie. Szczególnego podkreślenia wymaga użycie koniunkcji (wyżej podkreślonej) jednoznacznie wskazującej ,*że nawet władza sądowa nie ma dowolności w pozbawieniu sędziego stanowiska ,ale takie orzeczenie może wydać tylko w przypadkach określonych w ustawie*. To ostatnie określenie (*tylko w przypadkach określonych w ustawie*) odnosi się zatem do władzy sądowniczej , natomiast nie stanowi umocowania dla władzy ustawodawczej do pozbawiania i „przenoszenia” całej rzeszy sędziów na stanowisko inne, aniżeli to ,na które zostali powołani zgodnie z art. 179 Konstytucji który to przepis stanowi ,*że sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony*. Gremialne pozbawienie stanowisk sędziowskich ustawą stanowi w ocenie Sądu Okręgowego naruszenie art. 180 ust. 2 Konstytucji zawierającego taką możliwość ograniczoną tamże tylko do *orzeczenia sądu*. Takie

naruszenie w/w przepisu stanowi zatem naruszenie art. 7 Konstytucji zgodnie z którym *organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa*.

Jak wskazano wyżej jednym z elementów równowagi władz jest gwarancja nieusuwalności sędziów, a *żadna władza nie może ingerować w sprawy struktury, składu lub działania władzy sądowniczej, chyba że wyjątki dotyczą wypadków określonych w Konstytucji* (wyrok TK z 2009-01-15, K 45/07 Dz. U. 2009 r Nr 9, poz. 57, str. 1115). W tymże wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że :

- *Konstytucja dostarcza przykładów takich funkcjonalnych powiązań władz. Najbardziej znaczące polegają na tym, że prawne podstawy działalności sądów oparte są na aktach pochodzących od parlamentu, zaś sędziowie są powoływani przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa;*

- *Konstytucyjny poziom ochrony nieusuwalności sędziów wyznacza gwarancję niezależności władzy sądowniczej. Niezależność tę zapewnia szereg gwarancji konstytucyjnych, jak: stabilizacja urzędu sędziego (art. 179 Konstytucji), nieusuwalność sędziego (art. 180 ust. 1 Konstytucji), nieprzenoszalność sędziego (art. 180 ust. 2 Konstytucji), status materialny i zasady wynagradzania (art. 178 ust. 2 Konstytucji),*

- *zasada nieusuwalności sędziów ma zapewnić stabilizację urzędu sędziego. Wyklucza ona powierzenie samodzielnym decyzjom władzy wykonawczej rozstrzygnięcie o prawnej sytuacji sędziego.*

Szczególnego podkreślenia i przypomnienia wymaga stanowisko Trybunału Konstytucyjnego dotyczące gwarantowanego Konstytucją zakazu pozbawiania i przenoszenia sędziego na inne stanowisko. W tej materii Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że :

- *z art. 180 Konstytucji wynikają gwarancje niezawisłości sędziowskiej w zakresie dotyczącym statusu sędziego. Wyrządzają one zasadę stabilizacji urzędu sędziego. Szczegółowymi gwarancjami wynikającymi z tej zasady są: 1) zakaz pozbawienia sędziego sprawowanego urzędu; 2) zakaz zawieszenia sędziego w sprawowaniu urzędu; 3) zakaz przeniesienia sędziego do innej siedziby lub na inne stanowisko.*

Jakże daleko od wyżej rozumianej przez TK niezawisłości sędziowskiej odbiega jej pojmowanie przez władzę ustawodawczą jest dla przykładu stanowisko przez nią przyjmowane jakoby *niezawisłość sędziowska odnosi się wyłącznie do sfery sprawowania urzędu przez sędziego – tj. wymiaru sprawiedliwości i ochrony prawnej polegających na orzekaniu w konkretnych sprawach* (opinia prawna na temat zgodności z Konstytucją RP ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw -druk senacki nr 1283 str. 18). Wskazać też można, że tak ograniczonego rozumienia zasady niezawisłości nie podziela też SN czemu dał wyraz dzielając stanowisko TK poprzez wskazanie, że *zakaz przenoszenia sędziów, wskazany art. 180 ust 2 Konstytucji RP i urzeczywistniony w art. 75 p.u.s.p., stanowi jedną z gwarancji ich niezawisłości,* (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 r. III KK 419/09 w OSNwSK 2010/1/1165). Także doktryna prawnicza podkreśla takie rozumienie niezawisłości wskazując, że *niezwykle ważną gwarancją niezawisłości sędziowskiej jest zasada nieusuwalności sędziów ze stanowiska. Nie może więc sędzia zostać pozbawiony stanowiska w wyniku arbitralnej decyzji czynnika administracyjnego; nawet Prezydent, do którego należy prawo powoływania sędziów, nie ma prawa usuwać ich ze stanowiska* (Wiesław Skrzydło Komentarz do art.180 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Zakamycze 2002). Przypomnieć też można, że już w wyroku z 24 czerwca 1998 r., sygn. K. 3/98, Trybunał Konstytucyjny powołując się na poglądy doktryny przypominał, że niezawisłość sędziowska obejmuje szereg elementów wśród których *bezstronność w stosunku do uczestników postępowania* jest tylko jednym z jej elementów obok np. *niezależności*

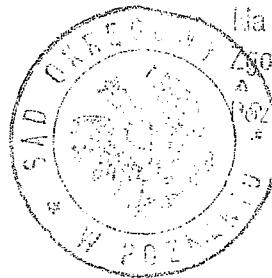
wobec organów (instytucji) pozasądowych, co potwierdził także w wyroku z dnia 14 kwietnia 1999 r. sygn. K. 8/99). W omawianym wyżej wyroku z 2009-01-15, K 45/07 Trybunał Konstytucyjny przypomina, że istotą nieusuwalności jest ustanowienie zakazu dyskrejonalnego pozbawienia sędziego urzędu.

Konkludując, jeśli zgodnie z Konstytucją sędziowie są powoływani przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa to niedopuszczalna jest sytuacja polegająca na tym, że ustawodawca usurpuje sobie prawo do tworzenia prawa niweczącego skutek powołania i to nawet z dniem powołania na stanowisko sędziego. Takie działanie ustawodawcy stanowiłoby wyraz nadrzędności nad aktem powołania sędziego tj. usurpowaniem sobie prawa do zniweczenia w zarodku („od zarania”) aktu powołania na stanowisko sędziego. Usankcjonowanie takiego działania ustawodawcy stanowiłoby przejaw nadrzędności nad władzą sądowniczą co oznaczałoby brak odrębności i równowagi pomiędzy władzą ustawodawczą, a władzą sądowniczą. Stanowi to zewnętrzną oznakę uzależnienia statusu sędziego od woli ustawodawcy, a tym samym zaprzeczenie gwarantowanej Konstytucją zasady *nieusuwalności sędziów* i narusza gwarantowaną Konstytucją *gwarancję niezależności władzy sądowniczej* naruszając w ten sposób Konstytucję, która zgodnie z jej art. 8 jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.

SSO Przemysław Horak

SSO Aleksandra Hibner

SSO Krzysztof Zaliwski

Ma oryginalne właściwe podpisy
Zgodność z oryginałem zaświadczam
Poznań, dnia 27 MAR 2012

Joanna Antecka
Antecka
st. sekretarz sądowy